מעריסין. לפדותו בלא חומש, שאדם מוסיף חומש כשפודה את מעשר שני שלו ואינו מוסיף חומש על אחרים שם קונהו: **ופדו כסף מעשר שני**. ממון דקדוש להו סמוכים על שולחנו, ושלהם שלו שהם מוחרים ונותנים לו: **אלא בזמן שסיובל נוהג**. דכעינן ואינם לו משפחתו תמוכו (ויקרא כה): **שלא מדום**. תלוקות בזכייה קטן: **וכנגדן בקטנים**. תניא לה יוחנן לשמור קדושים ומתקדשת בקידושי אמה לו אחיה לדעתה לו בקבלת עצמה שם יחומה היא: **למעלה**. שלריכה למלן ואינה יוצאה בלא מילון דתנן ביבמות (דף קז:) כל מיוקה שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה לריכה למלן וזו יודעת לשמור היא: **שפעוטות**. תנן בהגיזקין (לעיל דף נח.) המקדן מקח במטלטלין ופרשי כבר שיח כבר תמני: **וכנגדן בקטנים**. משמגיעה לימים הללו ומשלחה ואינה מוחרת קריאת בה ומתגרשת בקבלת עלמה אפי' קיבל בה אביה קידושין ומת ואע"פ שקידושיה קידושין מן התורה: **סגיבו לעונת נדרים**. שנה אחת לפני עונתה נדריה בנדרן כדתנן במס' נדה (דף מה:) בת אחת עשרה שנה ויום אחד נדריה נבדקין ואם ידעה לומר לשם מי נדרה לשם מי הקדישה נדרה נדר והקדישה הקדש: **חוללת**. אם הביאה סימנין **ונא אמרי' אומת** ניעבו אבל קודם הזמן הזה קטנה היא ואין סימניה סימנין ואינה חוללת "לאים" כתוב בפרשה ומקשינן אמה לאים: **למכור בנכסי אביו**. קרקעות: **עד שיפא כן עשרים**. הוי קטן: **מתני' אם רלה הבעל לחזור**. קודם שגיע גט לידה: **פסול**. דאין רלונו שיעלינו עליו שם וקפידא היא: **הרי היא במקום פלוני**. אינו אלא כמרחה מקום שם תמלאנה: **ור' אלעזר מכשיר**. טעמא מפרש בגמ': **גמ' מאי שנא רישא דלא פליג רבי אלעזר**. גבי תן גט זה לאשתי במקום פלוני וקתני פסול: **מדעתיה מגרש**. והדבר תלוי בו אינה למימר קפידא היא ודוקא קאמר ליה אבל אינה דבעל כרחה מגרשה מנא ידעה דניחא ליה לבעל למיתבי' התם אלכך אינה אלא כמרחה מקום שם תמלאנו: **מתני' הבא לי גיטי אוכלת בתרומה**. אם אמת כהן היא עד שיגיע גט לידה: **נאמנו מקום**. שכך אמרה לו לא תהא שלוחי לקבלה אלא שם **ובגמרא פרש** ניעבו אבל הוי הוליל וקיבלו במקום אחר ואפי' כשיגיע שם והא תנן לעיל "פסול": **אומר מיד**. משפרש מאלה רבי אלעזר לעטעמיה דמכשיר כשקיבלו במקום אחר דמרחה מקום היא לו ומשעת קבלה אינרשא לה לעיכר משעה שפרש מלפניה אסורה שמא מאלה חוץ לעיר וקיבלו אימנו: **גמ' וימנין דמשכחת ליה בנכסי**. כיון דהדר אמרה ליה אבי מכלל דלא קפדה אי מקבל ליה בדוכתא אחריתא והאי דקבעה ליה עיקר בתמתא מחסיא הכי קאמרה לא תהא שלוחי לקבלה להתגרש אי על ידך עד דמטית התם: דהא

כגנדו בקטנה ועוד יש לומר דהכא דהא מסיק ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים ובפרק מי שמת (ב"ב דף קמה.) מר"ש מבן ר"ש שנה ולילא למימר דהתם משמיה דר"ל קאמר: ולא לא ס"ל דהא מסיק התם דמכללא איתמר ומוכח מעובדא דאתא לקמיה דרבא דר"ל מבן ר"ש שנה ולילא למימר דהתם משמיה דר"ל קאמר: ולא לא ס"ל דהא מסיק התם דמכללא איתמר ומוכח מעובדא דאתא לקמיה דרבא דפתוח מבן עשרים דזכין ככסי כו' דסבר רבא בן י"ח: **דתקבל** לי גיטי אסורה לאכול בתרומה מיד. הוה לן למימר דאוקי אמה בחזקתה שלא מתגרשה אלא חומרא בעלמא היא שהחמירו חכמים שמא לא יתן לו את הגט כמו שאסור בכל הגשים שבעולם *) אע"ג דכל אחת היא לו בחזקת איסור וגם אין כיד השליח לעשות שליחותו: גיטא

כעין דאורייתא תקון ואיבעי אמרינן *כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון' במילתא דאית לה עיקר מה"ת אבל מילתא דלית לה עיקר מן התורה לא מחיב דר' אמא *מעריסין על מעשר שני, כיצד: אומר אדם לבנו ובתו הגדולים לעבדי ושפחתי העברים הא לכם מעות הללו ופדו בהן מעשר שני זה (ואוכלו בלא חומש) האי שפחה ה"ד-אי דאתיא ב' שערות מאי בעיא גביה אלא לאו דלא אתיא ב' שערות? אבא במאי עסקינן במעשר בזמן הזה דרבנן, אלא העבריה בזמן הזה מי איכא ותתניא *אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אלא בעצים שאינו נקוב דרבנן. אמר רבא ג' מדות בקטן *צרור וזורקו, אגוז ונוטלו: זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים ובנגדן בקטנה מתקדשת. למיאון *הפעוטות מקחן וממכרן ממכר במטלטלין ובנגדן בקטנה מתגרשת בקידושי אביה, הגיעו לעונת נדרים נדריהן נדר והקדשן הקדש ובנגדן בקטנה חוללת; ולמכור בנכסי אביו "עד שיהא בן עשרים: **מתני'** *קטנה שאמרה "התקבל לי גיטי" אינו גט עד שיגיע גט לידה לפיכך אם רצה הבעל לחזור "לחזור" שאין קטן עושה שליח, ואם אמר לו "אביה" "צא והתקבל לבתי גיטה" אם רצה לחזור לא יחזור. *האומר: *תן גט זה לאשתי במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר פסול, "היי היא במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר כשר *האשה שאמרה: התקבל לי גיטי במקום פלוני וקיבלו לה במקום אחר פסול ר' *אלעזר מכשיר. הבא לי גיטי ממקום פלוני והביאו לה ממקום אחר כשר: **גמ'** *ורבי אלעזר מאי שנא רישא דלא פליג ומאי שנא סיפא דפליג? אידו דמדעתיה מגרש כפיר אידי דבעל כרחה מתגרשת *מראה מקום היא לו: **מתני'** "הבא לי גיטי" אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה "התקבל לי גיטי" אסורה לאכול בתרומה מיד "התקבל לי גיטי במקום פלוני" *אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום ר"א אומר מיד: **גמ'** וגיטא מהא הוי, והאמרת רישא לא הוי גיטא? לא צריכא דאמרה ליה "התקבל לי גיטא במתא מחסיא וזימנין דמשכחת ליה בבבל" *וה"ק ליה "משקל כל היכא דמשכחת ליה שקליה מיניה גיטא

בעין דאורייתא תקון. והא דסגי בהגבהה עפה "נבי חבית של שיטופי מבולות אפי' לפירוש הקיומרה דלא קניא הגבהה בעלמא אלא בב' טפחים חייב ליה בעין דאורייתא כיון דמגביה בר זכייה ויש בה הגבהה קלת: **ופדון** בהן מעשר שני. ות"ת ומאי מהני פדיית קטן ואת אין מעשה קטן כלום ובת"כ (פרשת בחקותי) ממעטו קטן שאינו פודה מעשר שני ותקן אמי (תרומות פ"א מ"ו) חמשה לא יתרומו וקטן חד שמייהו ולעיל בהגיזקין (דף נב.) תניא אמרו פודין תורמין ומעשרין ומשמע אבל קטן לא ומאי שנא פדיית מעשר מתרומה וי"ל דאתיא כמ"ד בפס' תרומות (פ"א מ"ג) הגביעו לעונת נדרים כשם שנדרן נדר כך תרומתן תרומה וכשם שחל שם תרומה על פיו ומשתרי עובל באכילה ה"נ מתחלל מעשר שני על ידו ות"ת היאך פודה לאחרים הא אפי' למ"ד זוכה לאחרים הייט כשדעת אחרת מקנה אותו לאחרים ופדיית מעשר הוי דאמרינן ליה כזוכה לאחרים מ"מ אין דעת אחרת מקנה אותו לאחרים ע"י זכייה קטן והוי כמו מליאה דלא זכי מדאורייתא וי"ל כיון דמופלגת הסמוך לאיש דאורייתא ותרומתו תרומה ואיתלוי חילול אם עבדי ממון זוכה לאחרים מן התורה כשדעת אחרת מקנה אותו לאחרים ע"י זכייה קטן והוי כמו מליאה דלא זכי מדאורייתא וי"ל כיון דמופלגת הסמוך לאיש דאורייתא ותרומתו תרומה ואיתלוי חילול אם עבדי ממון זוכה לאחרים מן התורה כשדעת אחרת מקנה אותו ת"כ לענין חילול מעשר יש לו להועיל אפי' בלא דעת אחרת אבל ברב מסדא דאיתו זוכה לאחרים אע"פ שלעצמו זוכה גם בחילול מעשר לא יזכה לאחרים בחילול אע"פ שלעצמו מחלל: **ואמרה** הבריה בזמן הזה מי איכא. ה"ג *הוה מלי למיפרך מי כזמן הזה למה לו להעריס והלא יכול לחלל שוה מנה על שוה פרוטה וחומשה ולמאן דאמר בהוהב (ב"מ דף נג:) דבעינן [*לקח] כתומשה שוה פרוטה יחלל שוה מנה על חמש פרוטות: לעיל **צרור** וזורקו זוכה לעצמו. וות"ת והא דתנן במי שמת (ב"ב דף קו:) זכין לקטן ואין זכין לגדול הא קטן גופיה אמר הכא דזכי ו"ל דהתם בפחות מלאן אי נמי בקטן חליפין דאין מבחין: **וכנגדן** בקטנה חוללת. פירש בקונטרס שנה אחת לפני נערות כגון בת י"ל שנה ויום אחד אם הגיעה סימנין חוללת ולא אמרי' שומת מיהו וקשה דרבא גופיה פסיק בסוף פ' יולת דופן (נדה דף מו.) הלכתא תוך הזמן כלפני הזמן ומפרש רבינו שמואל כנגדן בקטנה הייט לא הגיע לעונת נדרים קאמר אלא בת י"ב שנה ויום אחד דהא הגעת נדרים של קטן כנגדן בתמה גדולה היא ואין הלשון משמע כן ותור"ת דאליבא דר' יוסי קאמר רבא הכא דאמרי' בפ' מלמה חליצה (יבמות דף קה:) מדברי ר' יוסי נלמד דקטנה חוללת בפעוטות ורבא אמר עד שתגיע לעונת נדרים ועוד מפרש דהא דמסיק התם הלכתא עד שתביא שתי שערות כל זה מדברי חכמים לר' יוסי עד שתגיע לעונת נדרים אבל הלכה עד שתביא שתי שערות והא דנקט רבא למילתיה כר' יוסי כדי לעשות כלל שלו ולומר בסולן דפחות מבן עשרים דזכין ככסי כו' דסבר רבא בן י"ח: **דתקבל** לי גיטי אסורה לאכול בתרומה מיד. הוה לן למימר דאוקי אמה בחזקתה שלא מתגרשה אלא חומרא בעלמא היא שהחמירו חכמים שמא לא יתן לו את הגט כמו שאסור בכל הגשים שבעולם *) אע"ג דכל אחת היא לו בחזקת איסור וגם אין כיד השליח לעשות שליחותו: גיטא

*) [נעיל סד.]

[מיכוזין עמ:]

לב א מיי' פ"ם מהל' מעשר שני הל"ח: לג ב מיי' פ"י מהל' שמיטה ויובל הל"ט וז"ל מהל' מעדרים הל"י סמג עשין סג טור"ש יו"ד סי' רסז סעי' יד: לד ג מיי' פ"ם מהל' מעשר שני הל"ב: לה ד מיי' פ"ד מהל' אישות הל"ו סמג עשין נ טור"ש אה"ע סי' מג סעי' ב וסי' קמה סעי' ב: לו ה מיי' פ"ב מהל' גירושין הל"ח סמג עשין נ טור"ש אה"ע סי' קמח סעי' ו: לז ו מיי' פ"ל מהל' מלוה ולוה ה ופ"ז מהל' ערכין הל"ט סמג לאוין רמט טור"ש יו"ד סי' רלב: לח ז מיי' פ"ב מהל' אישות הל"יח ופ"ז מהל' יום הל"ח סמג עשין נ טור"ש אה"ע סי' קסז סעיף ב וע"ש: לט ח מיי' פכ"ו מהל' מכירה הל"ג סמג עשין פב טור"ש חו"מ סי' רלה סעי' ס: מ ט מיי' פ"ו מהל' גירושין הל' ט סמג עשין נ טור"ש אה"ע סי' קמח סעי' ג: מא י מיי' פ"ב מהל' שומין הל"ב סמג עשין פב טור"ש חו"מ סי' קפח סעי' ב: מב כ מיי' פ"ב מהל' גירושין הל"ח סמג עשין נ טור"ש אה"ע סי' קמח סעי' ג: מג ל מיי' שם פ"ט הל' לג סמג שם טור"ש שם סעי' מה: [וע' תוספות ר"ה לא: ד"ה ובקם ר"מ]

[גי' רש"ל. וכ"ה לון ומי' רש"ל]

מד מ מיי' שם טור"ש שם סעי' מז: מה נ ס מיי' שם הל' לז טור"ש שם סעי' מט: מו ע מיי' פ"ט מהל' תרומות הל"ח סמג לאוין רכח: מז פ טור"ש שם פ"ט סי' קמח סעי' ב:

תוספות רי"ד

שהן קדושי תורה ואע"פ שאין לה דעת דלא בעי' דעת אשה בנפ כ"א שהחא ידה חשובה יד שתדע להבחין: ת"ר קטנה שיודעת לשמור ניפה מתגרשת ושאינה יודעת לשמור ניפה אינה מתגרשת ואיזו היא קטנה שיודעת לשמור את ניפה ואסיק רב ונחא בר מנות משמיה דרב אחא בר איקא כל ששבחנת בין ניפה לדבר אחר והיינו נתנים לה אגוז ונטלתו צרור וזורקתו שיש לה דעת להבחין בין זה לזה פי' אם יודעת

[ועי"ע תוס' נדה מו. ד"ה אבל וביאור יהב נתוס' ב"ב דף קנה. ד"ה איתמר]

לשמור את ניפה מתגרשת בקבלתה ואם לאו אינה מתגרשת בקבלתה עד שיקבלנו אביה ופי' המורה דכתיב ושלחה מביתו והלכה מי שמשלחה ואינה חוזרת יצאת זו שמשלחה וחוזרת הכי דרשי' ליה ביבמות פ' חרש הילכך אפילו בקבלת אביה אינה מתגרשת ואיכ"ל דדוקא נבי ידה הוא דדרשינן התם הכי דלא מהני לה יד לקבל ניפה ואע"ג דלא בעינן דעת אשה בנפ יד מיהא בעינן דעת אשה כגון יד שהיא יכולה לשמור את ניפה: אמר רב אסי צרור וזורקו אגוז ונטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים דפ' שיורש להצניעו ואם שואלין אותו ממנו יורע להחזירו להם כי אצריתה קטנה דשמואל אמר לי דא ודא אחת היא אמר רב הסדא אחד זה ואחד זה זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים פי' וכיון דהקנן היא מדרבנן ום"ה אינו זוכה לאחרים עד שיביא שתי שערות שתהא כזיתו מן התורה הילכה כשמואל: אמר רבא שלש מדות בקטן צרור וזורקו אגוז ונטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים (ובונגדן) [וכנגדן] בקטנה מתגרשת בקידושי אביה ואע"פ שקדושה אביה שוה קדושי תורה ואע"פ שאין לה דעת אינה קטנה עדיין משום דלא בעינן דעת אישה בנפ ולא בעינן אלא שתהא יד וכיון שבחנת בין אגוז לצרור מבחנת בין ניפה לדבר אחר והילכך מתגרשת בקבלתה. ודוקא אם מת אביה אבל בחיין לא כדפרישית דדוקא נערה ולא קטנה. התעופות מקחן ומכרן ממכר במטלטלין (ובונגדן) [וכנגדן] בקטנה מתקדשת למיאון פי' שיורש להצניעו ואם שואלין אותו ממנו יורע להחזירו להם כי אצריתה קטנה דשמואל אמר לי דא ודא אחת היא אמר רב הסדא אחד זה ואחד זה זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים פי' וכיון דהקנן היא מדרבנן ום"ה אינו זוכה לאחרים עד שיביא שתי שערות שתהא כזיתו מן התורה הילכה כשמואל: אמר רבא שלש מדות בקטן צרור וזורקו אגוז ונטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים (ובונגדן) [וכנגדן] בקטנה מתגרשת בקידושי אביה פי' יש לה יד להתגרש